

פרטי כל מס' 3/37

מלישיבת ועדת הכספים

ביום ד', טו' באדר א' תשי"א -

21.2.51

נוכחים:

- א. הרצפלד - יו"ר
- א. בהיר
- ד"ר ס. סנה
- נ. רפטור
- ש. דיין
- מ. בדר
- ד"ר י. בדר
- פ. נפתלי
- ד"ר ה. פדרר
- א. בן-אליעזר
- י. רוקח

מוזמנים:

- שר האוצר א. קפלן
- מר צדוק - משרד המשפטים
- מר גלאס - משרד המשפטים
- ש. ספיבק - מטעם משרד האוצר
- מ. אלון - מזכיר הועדה

סדר היום:

חוק איגרות הסלדה (מילווה העצמאות).

הישיבה נפתחה בשעה 10.10

היו"ר א. הרצפלד: אני מציע שנעבור על החוק ובשמע את ההסתיגויות.

י. רוקח: לפני שאנו מתחילים בקריאת החוק - ואני מציע שנעבור עליו סעיף אחרי סעיף - ברצוני לשאול, מדוע לא הוכנסו לתוכו המטרות. אני יודע שבכל חוזה כותבים את המטרות, אין כאן שום דבר בקשר לפיתוח העירויות, כגון, בקשר לביוב ולנמל תל-אביב.

שר האוצר א. ספלון: כהרצאתי אמרתי מה הן המטרות. אני מציע שנדבר על הצעתו של מר רוקח אח"כ.

שלשום קבלנו מארה"ב הצעות לשינויים אחדים בחוק. קודם כל, ישנה הצעה לשינוי שם החוק. השם איגרות-דולר ניתן בהעדרי. ההצעה היא לקרוא לחוק בשם יותר יפה משהיה, "חוק איגרות המדינה, מילות העצמאות".

א. מ. בניחובסקי: אני מציע לקרוא לחוק בשם "חוק איגרות מדינת ישראל".

ח. וילקנפלד: יש להבחין בין שם האיגרות לשם החוק. שם האיגרות נקבע בסעיף 2, "איגרות מדינת ישראל, מילות העצמאות". שם החוק יכול להיות מקוצר יותר.

ס י כ ו ם :
=====

הוסכם ששם החוק יהיה: חוק איגרות מדינת ישראל (מילות העצמאות).

א. הרצפלד: - יו"ר: (קורא את סעיף 1 וסעיף 2). בסעיף 2 ישנו שינוי בהתאם לשם החוק.

שר האוצר א. ספלון: אני מפנה את תשומת לבכם לעובדה שסעיף 2 בא בטקס סעיף 5 בהצעה המקורית. הכוונה היא לכך, שאנו נוציא שני סוגים של איגרות חוב. הסוג האחד יהיה בערך ל-15 שנה, ויתן רבית של 3 1/2%, ובכל איגרת יהיה קופונים. הסוג השני ייקרא בשם "איגרות חיסכון", ובו הרבית מצטברת ומצטרפת לקרן. במשך 12 שנה הרבית מצטברת למגיעה ל-42%; אם נוסף לכך את הרבית-דרבית, נקבל בערך 50%, כך שבמקום 50 דולר שאגם ישלם, הוא יקבל 75 דולר. אנו נותנים בערך באחוז אחד יותר משנותנת הממשלה האמריקאית, אך פחות משנותנות ממשלות אחרות.

א. מ. בניחובסקי: אינני מסכים לניסוח. אינני גורס את הנוסח משביח קרן. אינני מבין מדוע אי אפשר לצרף את סעיף 2 (א) וסעיף 3 (א) לסעיף אחד, וכן את סעיף 2 (ב) וסעיף 3 (ב) לסעיף אחד. מה הכפילות הזו?

ח. צדוק: מבחינת הצורה החיצונית השתדלנו לספק את דרישותיהם של אלה שיעסקו בהפצה, במידה שהדבר אינו פוגע בתוכן. אין כפילות בסעיף 2 (א), 2 (ב), 3 (א) ו-3 (ב). גם סעיף 2 (א) וגם סעיף 2 (ב) מכילים שלושה אלמנטים. קודם כל, ניתן שם שכני לאיגרת המסוימת הזאת - איגרת תלושים ואיגרת חיסכון. שנית, הסעיפים האלה קובעים את טוב שהאיגרות האלה שייכות אליו בעולם המסחרי; יש "אינטרסט ברינג בונדס" - "איגרות נושאות רבית", ו"קאפיטל אפרישיאישון בונדס", וזה, לפי מיטב מאמצינו ומאמצים של בלשנים שעבדו על שאלה זו קשה, "איגרות משביחות קרן"; אנו סבורים שניסוח זה הוא טוב. האלמנט השלישי הוא התוכן - נתינת הרבית, והתווספות הרבית לקרן.

ס י כ ו ם :
=====

הסעיפים 2 ו-3 אושרו כפי שהוצעו.

- היו"ר א. הרצפלד:** אנו עוברים לסעיף 4.
- א. מ. גניחובסקי:** אני מתנגד למלה "דמות".
- ח. צדוק:** "דמות" פירושו "פכסימילה". השתמשנו בניסוי זה גם קודם לכן בחוקים שונים. החותמת המקורית נמצאת במשרד המשפטים.
- א. מ. גניחובסקי:** לדעתי "דמות" אינה "פכסימילה". מלבד זאת, אני חולק על כך שאפשר לכתוב בחוק על "פכסימילה". אין להכניס זאת לחוק.
- ש. דיין:** אני מציע לכתוב "צורה" במקום "דמות".
- ח. צדוק:** אני מציע שיורשה לי להביא את ההצעה לכתוב את המלה "צורה" במקום המלה "דמות" לפני מר שלי, שהוא המטפל בעניינים אלה אצלנו.
- א. בהיר:** האם יהיה טמל הסדינה על האיגרת?
- שר האוצר א. ספלן:** אני סוכן למסור את הרצון הזה.
- על איגרת-החוב תהיינה שתי חתימות חותמות. לכל איגרת יהיו שלושים תלושים, ועל התלושים מספיקה חתימת שר-האוצר. קבלתי בקשה מאמריקה שנקבע שמהיינה על האיגרת שלוש חתימות, של נשיא המדינה, של ראש הממשלה ושל שר האוצר. אנו מתנגדים להכניס את החתימה של נשיא המדינה. נדמה לי שנסתפק בשתי חתימות.
- א. מ. גניחובסקי:** אני מתנגד לכך שמהיינה שתי חתימות. תמיד הסתפקנו בחתימת שר-האוצר בקשר למיליונים. אני רואה בזה פגיעה לשר-האוצר, אם רוצים להוסיף כאן גם את חתימת ראש הממשלה; אני מבין שדורשים את חתימת הנשיא כטמל. אין זה &&&& יפה שראש הממשלה יחתום כאן. זוהי התרפסות.
- פ. נפתלי:** כל הויכוח הזה על פגיעה ועלבון מגוחך בעיני. אני מבין שהרעיון - שאני שולל אותו - שגם נשיא המדינה יחתום על האיגרות, נובע מכך שההצעה באה מאנשים הרגילים לכך שנשיא אמריקה הוא גם ראש הממשלה. אינני רואה טעם להתוכח, אם צריכה להיות חתימת ראש הממשלה, או לא.
- א. בן-אליעזר:** לשם מה נחוץ סעיף 4(ג)?
- אני מתנגד לסעיף זה ולניסוחו. יש בו סכנה שהמילווה, שהוא מילווה של מדינה, יהפוך למילווה של חברה. אם תתווספה חתימות של אנשים ~~שאינם אנשי ממשלה~~ שאינם אנשי ממשלה, בתפקיד רשמי, יאבד האופי של המילווה את ערכו. אילו היה לנו בנק לאומי, היה צריך, לדעתי, מנהל הבנק הלאומי לחתום כאן. מכיון שאין לנו בנק לאומי, אין מי שיחתום. אני מציע לכתוב כאן בפירוש "מיופה כוח שר האוצר" או "שגריר", אם לא לסחוק את הסעיף לגמרי.
- א. מ. גניחובסקי:** אני מציע להוסיף, באישור ועדת הכספים של הכנסת.
- ד"ר מ. סנה:** האם הכוונה היא שרק נציגים של ממשלת ישראל, שגריר ישראל בארה"ב, יהיה רשאי לחתום?
- אם הן, הרי זה בסדר.
- אין טעם להוסיף, באישור ועדת הכספים. אני מציע לכתוב "... שתיחתם בידי נציגים נוספים של ממשלת ישראל בארצות חוץ".
- שר האוצר א. ספלן:** הכוונה היא רק לשגריר ישראל, או לחשב, שיבטיח את הצד המעשי של הדבר. אילו היה זה בישראל, הייתי מציע שהחשב הכללי יחתום. בעניינים טכניים אני סומך על אחרים. עורכי הדין באמריקה הציעו את התוספת הזאת.

י. רוקח: אני מציע לפחוק את סעיף 4(ג) אני רואה | פגם
בזה שמכניסים הנה גם את ראש המשלה, גם
את שר האוצר, וגם פקידים שאינם נבחרים.

ד"ר ה. פודר: אינני מבין את הצורך בסעיף זה. יכול להיות
פכטימילה גם בארה"ב.

ח. צדוק: ישנו צורך מעשי בהוראה זו. רצוי, כדי לסנוע
זיופים ודברים בלתי רצויים, שאיגרת החוב חייב
לפחות חתימה אורגינאלית אחת, שלא תהיה פכטימילה.

אני מציע לנסח את הסעיף ברוח הצעת ד"ר פנה,
ולכתוב: "שר האוצר רשאי לקבוע שאיגרת החוב וחתם גם בידי נציג של
סדינת ישראל שיימנה לכך".

ס. בדר: אני מציע לקבל סיכום כזה:
* הצעת הועדה שלילית לגבי סעיף זה. מבקשים את
שר האוצר להתקשר עם אמריקה, ולברר אם סעיף זה הכרחי. אם הוא הכרחי,
יבוא בחשבון רק שגריר ישראל, שהוא בדרגת מיניסטר, ולא מישהו אחר שאינו
בדרגה זו. אם דורשם עוד חתימה רפרזנטאטיבית, נוסף לחתימת ראש
המשלה ונשיא המדינה, הרי יכול לחתום רק שגריר ישראל.

שר האוצר א. קפלן: הם דורשים חתימה לא רפרזנטאטיבית, אלא חתימה
מעשית.

פ. בפתלי: אינני יודע מה ההרגל באמריקה, אך האנשים שם
בודאי מכירים אותו. יש להתאים את איגרות החוב
שלנו להרגלים האמריקניים. קחברות פרטיות, בעניינים רפרזנטאטיביים,
לעתים קרובות חותמים המנהלים וגם המזכיר. באיגרות האלה יכולות להיות
חתימות רפרזנטאטיביות של ראש-המשלה ושר-האוצר, ואחריהן יכולות להיות
חתימה של חשב הבודק את הדברים.

א. בן-אליעזר: אינני מתנגד להוסיף חתימה של חשב, כי
דבר זה בריא סכל הבחינות. אולם, חשוב שלתעודה
כזו תהיה צורה אחידה. אי-אפשר שבתעודה אחת תהיינה שתי חתימות, ובתעודה
אחרת תהיה חתימה נוספת. אפשר לכתוב: "שר האוצר יכול להחליט לקבוע גם את
החתימות של החשב באמריקה".

שר האוצר א. קפלן: עד יום ב' אוכל לקבל פרטים בענין זה.

ט י כ ו ם :
=====
בסעיף 4(א), יביא מר צדוק את הצעת חבר הכנסת
דיין לשנות את המלה "דמות" במלה "צורה" בפני
המבטחים במשרד המשפטים, לשם החלטה.
בסעיף 4(ב) אישרה הועדה את ההצעה.
בסעיף 4(ג), נתבקש שר האוצר לברר, על ידי
כך שיתקשר עם אמריקה, אם יש צורך בסעיף
בכלל. במידה שיש צורך בסעיף זה, יברר שר
האוצר אם הוא סכוון ביחס לנציג ראשי של
המדינה באותה ארץ ששם תופצנה האגרות, או
ביחס לחשב.
ההחלטה בסעיף זה נדחתה ליום ב'.

היו"ר א. הרצפלד: אנו עוברים לסעיף 5

י. רוקח: לדעתי סעיף זה הוא מצומצם מדי, כי הוא אחד מן
הרציניים ביותר. אני רואה עלבון בנוסח "להחייב
על חשלומיט אלה במלוא טהימנותה ואחריותה". מלבד זה, אני רואה צורך להוסיף
גם את המקורות האחרים לדולארים שיש למדינה.

א. בן-אליעזר: אני מציע למחוק את הסעיף "מדינת ישראל מתחייבת על תשלומים אלה במלוא מהימנותה ואחריותה". כי הוא פוגם, האם ניחנת "אנדר-רייסרס" איזה שהיא בקורת על הכנסות המדינה ורכושה?

שר האוצר א. קפלן: לא.

א.ס.ג. בניחונסקי: אני מציע למחוק את המלה "מהימנותה".

ד"ר ס. סנה: אני מציע להפוך את הניסוח של סעיף 5, ולכתוב: "מדינת ישראל מתחייבת על תשלום הקרן, הרבית וכו', במטבע חוקית של ארצות הברית של אמריקה", מתוך הכנסותיה הכלליות של מדינת ישראל וסתוך רכושה", ולהשמיט את המלים "מהימנותה ואחריותה".

ד"ר ה. פרדר: בענינים אלה יש לכל שפה סגנון משלה. אנו מוכנים לקבל את האחריות וההתחייבות המלאה מכל ההכנסות. אני סבור שאנו יכולים לעשות קונצסיה מסוימת לסגנון של ארה"ב, שטמנה אנו רוצים לקבל את הכסף. בדוקומנטים של ארה"ב יש סגנון שהוא מוזר בשבילי, אולם אני מוכן לותר בטקצת בענין זה.

ה. צדוק: בקשר לשאלתו של סר רוקח, עלי לציין כי כל המקורות של דולרים נכללים בתוך שני המושגים "הכנסות ורכוש". אשר לסיפא, הרי שתי המלים "מהימנותה ואחריותה" אינן מוסיפות ואינן גורעות דבר, מבחינה משפטית. הן באו כקוסמטיקה כדי להגביר את האטראקציה.

פ. נפתלי: אני מבין שהקוסמטיקה נחוצה בחוזה ובאיגרות החוב, אולם, אינני מבין מדוע היא צריכה להיות בחוק שלנו.

שר האוצר א. קפלן: במידה רבה אני תמה לכל הויכוח כאן. אנו צריכים לפנות למאות אלפי אנשים; האנשים יקבלו פרוספקט, ורוצים להכניס את התוספת הזאת לתוך הפרוספקט. הבטחון האמתי הוא בזה שהמדינה מודיעה שהיא מתחייבת לשלם את הכסף; כל השאר הוא ענין טכני, ובא על מנת לעורר אמון בנפש באנשים. עכ"פ, אני מוכן לשאול אותם גם בענין זה.

ס י כ ו ם :
שר האוצר יברר אם יש הכרח בסעיף זה; אם יש הכרח בו, יביע השר את התנגדות ועדת הכספים למלה "מהימנותה".

שר האוצר א. קפלן: בסעיף 10 ישנו שינוי טכני. איגרות-חוב שתהינה גידי תושבי חוץ, תהינה פטורות ממסים פה בארץ. מי שנמצא בארץ חייב במס. לא הכנסנו זאת לחוק קודם לכן, כיון שחשבנו שזה ברור, אך האנשים באמריקה דרשו להוסיף זאת.

ס י כ ו ם :
הועדה הסכימה לשינוי בסעיף 10.

שר האוצר א. קפלן: בטעיף 8 יש שינוי נוסף. יש מי שמוכן לקנות מיד איגרות בסכום מסוים, ולהשקיע את תמורתן בארץ. הם דורשים את הרשות להשתמש בכסף בארץ באופן חוששי, בלירות ישראליות, ללא חשבון חסום. הם לא יוכלו להעביר את הכסף לחו"ל.

ס י כ ו ם :
הועדה הסכימה לשינוי בסעיף 8.

